

Ab Goutbeek - Laudatio Zilveren Anjer

Koninklijk Paleis Amsterdam, 28 mei 2019

De Leonardo da Vinci van de Overijsselse Vechtstreek, een professor die buiten speelt, een wandelende encyclopedie, mister Google, een archeologisch fenomeen, een levend geschiedenisboek... Meneer Goutbeek, de omschrijvingen die over u de ronde doen, zijn niet alleen talrijk, maar ook uitermate creatief.

Ze verwijzen elk naar uw imposante staat van dienst: u bent medeoprichter van de Historische Kring Dalfsen, was daar jarenlang voorzitter en stelde uw huis open voor de eerste vergaderingen. In Rondom Dalfsen, het blad van de vereniging, staat altijd wel een artikel van úw hand dat lezers weet te boeien. Ook met sprankelende lezingen en boekpublicaties bindt u vele mensen aan het verleden. Flora en fauna langs de Vecht, bloemen en insecten, hooibergen, cartografie, de geschiedenis van kasteel Rechteren, oude boerderijen: uw palet aan onderwerpen is veelkleurig. En heb je een vraag? Dan ben je altijd welkom. Of je nu hoogleraar bent of een kind dat informatie nodig heeft voor een spreekbeurt.

Het zat er altijd al in: als jongetje doolde u rond door de akkers en rivierduinen, het hooiland en de houtwallen, gedreven door een grootse weetlust. Alles wat in het Vechtdal groeide en bloeide interesseerde u. In de aarde vond u potscherven, vuursteentjes en werktuigen. Een direct contact met het verleden dat een jubelend gevoel teweegbracht en dat hierna niet meer te negeren viel.

De apotheose van uw levenslange betovering vond een paar jaar geleden plaats. Op de plek waar bulldozers voorbereidingen troffen voor een nieuwbouwwijk in Dalfsen, openbaarde zich het grootste historische grafveld van Noordwest Europa. Meer dan honderd graven met trechterbekers uit de tijd van de Hunebedbouwers, alsook een Merovingisch graf van een dame en heer, de eerste elite langs de Overijsselse Vecht. Zes weken lang was u er elke dag te vinden en als u dan weer naar huis fietste, dacht u dat u droomde.

Uit die periode stamt een veelzeggende foto. U, meneer Goutbeek, zittend op een zandhoop bij het duizenden jaren oude grafveld. Een alpinopet op het hoofd, kaplaarzen aan, uw rechterelleboog leunend op de knie, hand onder uw kin, de blik gericht naar beneden, terwijl twee archeologen vóór u voorzichtig aan het graven zijn; een aardewerken pot laat zijn bovenkant zien. Het is misschien het moment van even de ogen sluiten, en verbinding maken met het verleden. Om welke hals heeft die barnstenen kralenketting gehangen? Hoe jong was het kind dat uit die beker dronk? Verwonderd zijn, ontroerd en opgetogen, over de schatten die tot dan toe verscholen lagen. En je realiseren dat op uw geboortegrond al zo ontzettend veel jaren wordt geleefd, door mensen die het beste van hun leven probeerden te maken.

Ook deze keer lukte het u weer om uw eigen fascinatie over te brengen naar het publiek, als intermediair tussen de wetenschap en de inwoners. U hield Dalfsen op de hoogte, vertelde en schreef gloedvol over het belang van deze spectaculaire archeologische vondsten.

Meneer Goutbeek, dat is precies wat rijkdom voor u betekent: kennis hebben, en deze delen. Het is die instelling die wij in u bewonderen. U heeft zich aan het verleden vastgeklonken en het tot leven gebracht. Daar zijn wij u zeer dankbaar voor. Voor uw bijdrage aan de regionale natuur- en geschiedschrijving eren wij u vandaag met een Zilveren Anjer: een blijvende herinnering aan deze dag en uw inspirerende verrichtingen. En hoe toepasselijk kan het zijn: een bloem voor een bloemist, die zichzelf in zijn vrije tijd opleidde tot archeoloog, historicus en bioloog. Ons zilveren exemplaar is u van harte gegund.